

Dėl akcizais apmokestinamo neapdoroto tabako gabenimo

2019-11-22

Vilnius

The TIR logo is positioned in the bottom right area. It features the letters 'TIR' in a bold, white, sans-serif font, set against a blue rectangular background with a 3D effect and a reflection below it.

LIETUVOS RESPUBLIKOS AKCIZŲ ĮSTATYMO PAKEITIMAS

2019 m. liepos 9 d. priimtas Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo Nr. IX-569 1, 2, 3, 4 ir 70 straipsnių ir II skyriaus pakeitimo įstatymas Nr. XIII-2279 (toliau – Įstatymas), kuriuo nuo 2019 m. lapkričio 1 d. akcizais apmokestinamas neapdorotas tabakas, t. y. prie cigarečių, cigarų, cigarilių, rūkomojo tabako ir kaitinamojo tabako produktų nepriskiriami 2019 metų Kombinuotosios nomenklatūros 2401 pozicijoje 1 klasifikuojami produktai.

Pagrindiniai Įstatymo pakeitimai, susiję su neapdorotu tabaku:

- prievolė mokėti akcizus atsiranda už:
 - ✓ iš kitos Europos Sąjungos valstybės narės gaunamą neapdorotą tabaką;
 - ✓ Lietuvos Respublikoje pagaminamą neapdorotą tabaką;
 - ✓ importuojamą neapdorotą tabaką;
 - ✓ Lietuvos Respublikoje įsigyjamą neapdorotą tabaką (kai akcizai už jį nesumokėti);
 - ✓ Lietuvos Respublikoje prarandamą neapdorotą tabaką (išskyrus prarandamą neapdorotą tabaką, neviršijantį Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytų natūralios netekties normų, taip pat neapdorotą tabaką, prarastą dėl nenugalimos jėgos (force majeure) aplinkybių, taip pat negrįžtamai prarastą ar visiškai sunaikintą neapdorotą tabaką (jeigu jo negalima panaudoti kaip akcizais apmokestinamos prekės), jeigu tai įrodyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka);

neapdorotam tabakui nuo 2019 m. lapkričio 1 d. taikomas 68,6 euro už kilogramą, nuo 2020 m. kovo 1 d. – 78,5 euro už kilogramą, o nuo 2021 m. kovo 1 d. – 90 eurų už kilogramą akcizų tarifas. Neapdorotas tabakas iš esmės apmokestinamas tokiu pačiu akcizų tarifu kaip ir rūkomasis tabakas;

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

2019-07-29 Nr. (18.2-31-2 E) RM-23304

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS AKCIZŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO

Informuojame, kad 2019 m. liepos 9 d. priimtas Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo Nr. IX-569 1, 2, 3, 4 ir 70 straipsnių ir II skyriaus pakeitimo įstatymas Nr. XIII-2279 (toliau – įstatymas), kuriuo **nuo 2019 m. lapkričio 1 d. akcizais apmokestinamas neapdorotas tabakas**, t. y. prie cigarečių, cigarų, cigarilčių, rūkomojo tabako ir kaitinamojo tabako produktų nepriskiriami 2019 metų Kombinuotosios nomenklatūros 2401 pozicijoje¹ klasifikuojami produktai.

Pagrindiniai įstatymo pakeitimai, susiję su neapdorotu tabaku:

- o prievolė mokėti akcizus atsiranda už:
 - iš kitos Europos Sąjungos valstybės narės gaunamą neapdorotą tabaką;
 - Lietuvos Respublikoje pagaminamą neapdorotą tabaką;
 - importuojamą neapdorotą tabaką;
 - Lietuvos Respublikoje įsigyjamą neapdorotą tabaką (kai akcizai už jį nesumokėti);
 - Lietuvos Respublikoje prarandamą neapdorotą tabaką (išskyrus prarandamą neapdorotą tabaką, neviršijantį Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytą natūralios netekties normų, taip pat neapdorotą tabaką, prarastą dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių, taip pat negrįžtamai prarastą ar visiškai sunaikintą neapdorotą tabaką (jeigu jo negalima panaudoti kaip akcizais apmokestinamos prekės), jeigu tai įrodyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka);
- o neapdorotam tabakui nuo 2019 m. lapkričio 1 d. taikomas **68,6 euro** už kilogramą, nuo 2020 m. kovo 1 d. – **78,5 euro** už kilogramą, o nuo 2021 m. kovo 1 d. – **90 eurų** už kilogramą akcizų tarifas. Neapdorotas tabakas iš esmės apmokestinamas tokiu pačiu akcizų tarifu kaip ir rūkomasis tabakas;
- o nuo akcizų atleidžiamas neapdorotas tabakas, kuris:
 - išgabentas į kitą Europos Sąjungos valstybę narę ir (arba) eksportuotas;
 - panaudotas apdoroto tabako ir kaitinamojo tabako produktų, už kuriuos akcizai sumokėti, gamybai;
 - pagamintas fizinio asmens ir skirtas tik asmeniniam naudojimui (t. y. ne parduoti, o tik savo ar savo šeimos poreikiams);
 - gaunamas iš kitos Europos Sąjungos valstybės narės ir (ar) pagaminamas Lietuvos Respublikoje, ir (ar) importuojamas, ir (ar) įsigyjamas Lietuvos Respublikoje, ir (ar) prarandamas asmens, turinčio centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka išduotą atleidimo nuo akcizų už neapdorotą tabaką leidimą, išskyrus atvejus, kai viršijamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytos natūralios netekties normos, taip pat atvejus,

¹ Neperdirbtas tabakas; tabako liekanos.

kai neapdorotas tabakas prarastas ne dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių, taip pat negrįžtamai prarastas ar visiškai sunaikintas (jeigu jo negalima panaudoti kaip akcizais apmokestinamos prekės) ir tai neįrodyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka. Akcizais apmokestinamų prekių sandėlių savininkai, kuriems išduotas leidimas steigti akcizais apmokestinamų prekių sandėlių, suteikiantis teisę akcizais apmokestinamų prekių sandėlyje iš neapdoroto tabako gaminti apdorotą tabaką ir (ar) kaitinamojo tabako produktus, laikomi asmenimis, turinčiais atleidimo nuo akcizų už neapdorotą tabaką leidimą;

- sunaikintas prižiūrint kompetentingai institucijai (Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos arba muitinei);
- panaudotas būtiniais bandymams gamybos metu atlikti, teisės aktų nustatytiems privalomiems tyrimams, kai neapdoroto tabako pavyzdžiai paimami tam įgaliotų institucijų, taip pat neapdorotas tabakas, skirtas moksliniams tyrimams;

o mokesstinis laikotarpis – kalendorinis mėnuo, kuriam pasibaigus, **iki kito mėnesio 15 dienos** privaloma pateikti akcizų deklaraciją ir sumokėti akcizus;

o asmenys, iki 2019 m. lapkričio 1 d. nesikreipę dėl atleidimo nuo akcizų už neapdorotą tabaką leidimo išdavimo, privalo per 5 darbo dienas inventorizuoti iki minėtos datos jiems nuosavybės teise priklausantį neapdorotą tabaką bei pateikti inventorizacijos aktą mokesčių administratoriui. Taip pat šie asmenys iki 2019 m. gruodžio 15 d. privalo pateikti mokesčių administratoriui akcizų už neapdorotą tabaką deklaraciją ir sumokėti akcizus.

Įstatymu nuo 2019 m. lapkričio 1 d. taip pat panaikinami reikalavimai informuoti mokesčių administratorių apie:

- akcizais apmokestinamų prekių, kurios pagamintos naudojant, perdirbant, maišant vieną ar kelias akcizais apmokestinamas prekes, kai akcizai už prekes, panaudotas galutinės prekės gamybai, yra sumokėti ir šis mokestis nėra mažesnis už mokestį, kuris turėtų būti sumokėtas už galutinę akcizais apmokestinamą prekę, gamybą;
- kitose negu Kombinuotosios nomenklatūros 2203-2208 pozicijose klasifikuojamų prekių, kurių faktinė tūrinė alkoholio koncentracija procentais yra didesnė kaip 1,2 procento, o jei tai ne skysti produktai, - etilo alkoholis sudaro daugiau kaip 1 procentą jų masės, jeigu šioms prekėms gali būti taikomos Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo 27 str. 1 d. 1 ar 3-7 punktai (atleidimas nuo akcizų), gamybą. Kitaip tariant, panaikinamas reikalavimas informuoti mokesčių administratorių apie tokių akcizais apmokestinamų prekių kaip, pvz., etilo alkoholio turinčių šokolado gaminių, acto, vaistų ir kt., gamybą.

Teisės departamento direktorė

Rasa Virvilienė

Dėl akcizais apmokestinamo neapdoroto tabako gabenimo su TIR knygele

Pagal TIR konvencijos 6.2 straipsnio ir 9 priedo nuostatas ir prievolės kylančias iš Lietuvos muitinei pateikto draudimo bendrovės „AXA Assurances SA“ 2018 m. gruodžio 7 d. draudimo sertifikato, nedraudžiamos „Tabako / Alkoholio“ TIR knygelės pagal 1993 m. liepos 2d. Jungtinių Tautų Europos Ekonomikos komisijos (JT/EEK) darbo grupės muitinės klausimams, susijusiems su transportu priimtą Rezoliuciją Nr. 47, taip pat tabako (kodai KN 24.02.10, 24.02.20, 24.03.11 ir 24.03.19, nepriklausomai nuo kiekio) arba alkoholio gaminių (kodai KN 22.07.10 ir 22.08, nepriklausomai nuo kiekio) gabenimas.

2019 metų Kombinuotosios nomenklatūros (KN) 2401 pozicijoje klasifikuojamus produktus gabenti su TIR knygele galima ir asociacijos „LINAVAL“ įsipareigojimais, taikant TIR operaciją nurodytoms prekėms, yra apdrausti 100 000 eurų sumai už kiekvieną TIR knygelę.

Nuo lapkričio 1 d., pagal Klaipėdos regiono vežėjų skaičiavimus, gabenant neapdorota tabaką (KN kodai: 240391, 240120, 240130, 240110, 240120, 2401203500, 2401208501, 2401106000, 2401300000) reikalaujamų muitų ir kitų mokesčių suma viršija, apskaičiuota pagal Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktus viršija nustatytą maksimalią 100 000 eurų garantijos sumą. Pagal Konvencijos 4 straipsnio nuostatas, už krovinius, gabenamus pagal TIR procedūrą, nereikalaujama mokėti importo ar eksporto muitų ir mokesčių arba pateikti užstato net ir tais atvejais, jeigu muitai ir mokesčiai viršija muitinės nustatytas sumas.

Dėl akcizais apmokestinamo neapdoroto tabako gabenimo su TIR knygele

2019 m. lapkričio 7 d. asociacija LINAVA patvirtino, kad vadovaudamasi TIR konvencijos nuostatomis, asociacija „LINAVA“ prisiima solidarią su tiesioginiu skolininku atsakomybę ir garantuoja 2015 m. lapkričio 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2015/2447, kuriuo nustatomos išsamios tam tikrų Europos parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, nuostatų įgyvendinimo taisyklės, 163 straipsniu nustatytą maksimalią 100 000 eurų garantijos sumą už kiekvieną TIR knygelę visais atvejais, kai su TIR knygele gabenamų prekių muitų ir mokesčių suma viršija 2017 m. gruodžio 15 d. Susitarimo Nr. 11B-185 dėl asociacijos „Linava“ įsipareigojimų Lietuvos Respublikos muitinei 2.2. punkte nustatytą reikalaujamų muitų ir kitų mokesčių sumą.

2019 m. lapkričio 13 d. Muitinės departamentas informavo, kad įsigaliojus naujoms Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo nuostatomis, Lietuvos Respublikos išvykimo muitinės įstaigos negalės įforminti TIR operacijų neapdorotam tabakui (Kombinuotosios nomenklatūros pozicijos kodas 2401), nes Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos „LINAVA“ teikiama garantija (100 000 EUR) neužtikrina galimos atsirasti mokestinės prievolės.

Muitinės departamentas pasiūlė aukščiau minėtu klausimu gauti Tarptautinės vežėjų sąjungos (IRU) nuomonę ir poziciją, nes pagal TIR konvencijos 6 straipsnio 2 bis dalį, IRU yra atsakinga už tarptautinės garantinės sistemos organizavimą ir veikimą.

AD/GE1047468/ELB

2019 m. lapkričio 14 d., Ženeva

Rinkliavos ir mokesčiai, kai kyla pavojus, kad bus viršyta maksimali TIR garantijos suma

Gerb. p. Giedry,

Atsakydami į jūsų ankstesnį raštą Nr. AD/GE1047460/TRB, toliau pateikiame papildomus paaiškinimus, pagrįstus TIR konvencijos nuostatų interpretavimu, dėl TIR knygelių nepriėmimo tais atvejais, kai kyla pavojus, kad apskaičiuota rinkliavų ir mokesčių suma gali viršyti maksimalią TIR knygelės garantinę sumą.

• **Apribotas TIR konvencijos taikymas**

Pirmiausia, reikia prisiminti, kad TIR konvencijos tikslas – palengvinti tarptautinį krovinių gabenimą ir sienos kirtimo procedūras, pasiūlant Muitinės administracijai maksimalias apsaugos priemones ne tik suteikiant garantiją gabenamiems kroviniams, bet taip pat ne mažiau svarbu, pasitelkiant kitas efektyvias saugumo priemones, pavyzdžiui, Muitinės transporto priemonių ir konteinerių apsaugą bei kontroliuojamą prieigą prie TIR procedūros fiziniams ir juridiniams asmenims, naudojant TIR knygeles. Todėl rinkliavų ir mokesčių suma, dėl kurios kyla pavojus, neturi būti vienintelis lemiamas veiksnys vertinant riziką, susijusią su tam tikra krovinių gabenimo operacija.

Iš esmės, TIR knygelių nepriėmimas tais atvejais, kai kyla pavojus, kad rinkliavos ir mokesčiai gali viršyti maksimalią TIR garantijos ribą, rodo, kad tokiose situacijose gali kilti pavojus, ir *priešingai*, kai sumos yra mažesnės kaip garantijos riba, pavojaus nėra, kadangi garantuojančioji asociacija padengia visą sumą. Tačiau iš kitos pusės, Muitinės įstaigų vykdomiems veiksams neturėtų daryti įtakos tas faktas, kad jie disponuoja garantija, bet turėtų būti iki minimumo sumažintas rizikos poveikis įgyvendinant efektyvias rizikos valdymo procedūras. Ryšium su tuo, norėčiau pabrėžti, kad dabartiniu metu TIR sistema, pasinaudojant šiuolaikinėmis šios sistemos TIR IT rizikos valdymo priemonėmis, užtikrina aukštą saugumo lygį ir atsekamumą.

• **Visiška ir neribota tiesioginio skolininko atsakomybė**

Kadangi garantuojančios asociacijos atsakomybė TIR sistemoje yra ribota (100 000 EUR Europos Sąjungos muitų teritorijoje), Muitinės įstaigų pajamos visa apimtimi, be jokio apribojimo, yra garantuojamos pagal Susitariančiųjų šalių muitinės įstatymus ir TIR konvencijos 11.2 straipsnį, kuris Muitinės įstaigoms suteikia visas ir neribotas teises nukreipti išieškojimą į tiesiogiai atsakingą (-us) asmenį (-is). Be to, tais

atvejais, kurie yra susiję su nacionalinių TIR knygelių turėtojais, Muitinės įstaigos tikrai disponuoja ir turėtų taikyti visas teises ir praktines priemones, kurios joms yra prieinamos pagal nacionalinius teises aktus, siekiant iš jų susigrąžinti bet kokias mokėtinas sumas tuo atveju, jeigu Muitinės įstaigai nebuvo sumokėta skola.

Nors TIR konvencija ir ES teisės aktai (TIR konvencijos 8.3 straipsnis ir Įgyvendinimo reglamento (ES) 2015/2447 163 straipsnis) nustato maksimalią garantijos sumą, kurios gali būti pareikalauta tuo atveju, kai iš nacionalinės garantuojančiosios asociacijos buvo gautas reikalavimas, nei viename iš aukščiau nurodytų teisės aktų nėra nuostatos, suteikiančios teisę Muitinei nepriimti TIR knygelės tuo atveju, kai TIR garantija yra nepakankama.

Be to, tas faktas, kad TIR sistemoje yra aiškus skirtumas tarp Garantuojančios asociacijos **ribotos** atsakomybės ir **visos** atsakomybės, kurią prisiima tiesioginis skolininkas, reiškia, kad tokie pervežimai pagal TIR procedūrą yra norma ir Muitinės juos turi priimti, kadangi dabartiniu metu daugelyje TIR šalių taikoma tokia nusistovėjusi praktika.

• **TIR konvencijos nuostatų nesilaikymas**

Pagal TIR konvencijos 4 straipsnį ir aiškinamojo memorandumo 0.8.3 pastabą dėl TIR konvencijos 8 straipsnio: „*už krovinius, gabenamus pagal TIR procedūrą, nereikalaujama mokėti importo ar eksporto muitų ir bet kokių kitų mokesčių depozito ...*“, netgi tokiose situacijose, kai kyla pavojus, kad rinkliavos ir mokesčiai gali viršyti maksimalią TIR garantijos ribą.

Pažymėtina, kad prieš keletą metų aiškinamojo memorandumo 0.8.3 pastaba buvo pakeista ir paskutinėje jos pastraipoje numatyta teorinė galimybė/ teisė Muitinės įstaigoms reikalauti papildomų kontroliavimo priemonių (pavyzdžiui, palydos), tokiais aplinkybėmis, kai kyla pavojus, kad rinkliavos ir mokesčiai gali viršyti maksimalią TIR garantijos ribą, buvo pašalinta iš teksto.

• **Lankstumas, kurį suteikia TIR konvencija**

Aukščiau paminėti argumentai įrodo, kad TIR knygelės nepriėmimas Muitinės įstaigose dėl nepakankamos TIR garantijos yra nepagrįstas ir dėl to Lietuvos vežėjai gali susidurti su bereikalingais vėlavimais ir išlaidomis.

Tuo pat metu reikia turėti omenyje tai, kad TIR konvencijoje yra tam tikros nuostatos, pavyzdžiui, 49 straipsnis, kuriame numatytas paprastesnis ir lankstesnis TIR konvencijos taikymas. Todėl jei Muitinės įstaigos vis dėlto priima išimtinį sprendimą reikalauti papildomo užtikrinimo (dėl didelės rizikos), pagal TIR konvencijos 49 straipsnį jos gali taikyti didesnes užtikrinimo priemones (pvz., pateikti dvi TIR garantijas vienam TIR transportui arba bet kokią kitą sprendimą), priimdamos atitinkamą vienašališką sprendimą.

Šiuo atžvilgiu noriu dar kartą patvirtinti IRU, kaip tarptautinės organizacijos, atsakingos už efektyvų tarptautinės garantinės sistemos organizavimą ir funkcionavimą, pasirengimą palaikyti bet kokią asociacijos LINAVA ir Lietuvos valdžios institucijų bendrą sprendimą, kuriuo siekiama išspręsti situaciją visų suinteresuotų šalių ir, svarbiausia, Lietuvos vežėjų naudai.

Tikiuosi, kad aukščiau pateikta informacija bus naudinga ir padės asociacijai LINAVA tęsiant dialogą šiuo klausimu su Lietuvos muitinės įstaigomis.

Rinkliavos ir mokesčiai, kai kyla pavojus, kad bus viršyta maksimali TIR garantijos suma

2019 m. lapkričio 14 d., IRU raštu Nr. AD/GE1047460/TRB, toliau pateikė papildomus paaiškinimus, pagrįstus TIR konvencijos nuostatų interpretavimu, dėl TIR knygelių nepriėmimo tais atvejais, kai kyla pavojus, kad apskaičiuota rinkliavų ir mokesčių suma gali viršyti maksimalią TIR knygelės garantinę sumą.

Apribotas TIR konvencijos taikymas

Pirmiausia, reikia prisiminti, kad TIR konvencijos tikslas – palengvinti tarptautinį krovinių gabenimą ir sienos kirtimo procedūras, pasiūlant Muitinės administracijai maksimalias apsaugos priemones ne tik suteikiant garantiją gabenamiems kroviniams, bet taip pat ne mažiau svarbu, pasitelkiant kitas efektyvias saugumo priemones, pavyzdžiui, Muitinės transporto priemonių ir konteinerių apsaugą bei kontroliuojamą prieigą prie TIR procedūros fiziniams ir juridiniams asmenims, naudojant TIR knygeles. Todėl rinkliavų ir mokesčių suma, dėl kurios kyla pavojus, neturi būti vienintelis lemiamas veiksnys vertinant riziką, susijusią su tam tikra krovinių gabenimo operacija.

Iš esmės, TIR knygelių nepriėmimas tais atvejais, kai kyla pavojus, kad rinkliavos ir mokesčiai gali viršyti maksimalią TIR garantijos ribą, rodo, kad tokiose situacijose gali kilti pavojus, ir priešingai, kai sumos yra mažesnės kaip garantijos riba, pavojaus nėra, kadangi garantuojančioji asociacija padengia visą sumą. Tačiau iš kitos pusės, Muitinės įstaigų vykdomiems veiksams neturėtų daryti įtakos tas faktas, kad jie disponuoja garantija, bet turėtų būti iki minimumo sumažintas rizikos poveikis įgyvendinant efektyvias rizikos valdymo procedūras. Ryšium su tuo, norėčiau pabrėžti, kad dabartiniu metu TIR sistema, pasinaudojant šiuolaikinėmis šios sistemos TIR IT rizikos valdymo priemonėmis, užtikrina aukštą saugumo lygį ir atsekamumą.

Rinkliavos ir mokesčiai, kai kyla pavojus, kad bus viršyta maksimali TIR garantijos suma

Visiška ir neribota tiesioginio skolininko atsakomybė

Kadangi garantuojančios asociacijos atsakomybė TIR sistemoje yra ribota (100 000 EUR Europos Sąjungos muitų teritorijoje), Muitinės įstaigų pajamos visa apimtimi, be jokio apribojimo, yra garantuojamos pagal Susitariančiųjų šalių muitinės įstatymus ir TIR konvencijos 11.2 straipsnį, kuris Muitinės įstaigoms suteikia visas ir neribotas teises nukreipti išieškojimą į tiesiogiai atsakingą (-us) asmenį (-is). Be to, tais atvejais, kurie yra susiję su nacionalinių TIR knygelių turėtojais, Muitinės įstaigos tikrai disponuoja ir turėtų taikyti visas teises ir praktines priemones, kurios joms yra prieinamos pagal nacionalinius teisės aktus, siekiant iš jų susigrąžinti bet kokias mokėtinas sumas tuo atveju, jeigu Muitinės įstaigai nebuvo sumokėta skola.

Nors TIR konvencija ir ES teisės aktai (TIR konvencijos 8.3 straipsnis ir Įgyvendinimo reglamento (ES) 2015/2447 163 straipsnis) nustato maksimalią garantijos sumą, kurios gali būti pareikalauta tuo atveju, kai iš nacionalinės garantuojančiosios asociacijos buvo gautas reikalavimas, nei viename iš aukščiau nurodytų teisės aktų nėra nuostatos, suteikiančios teisę Muitinei nepriimti TIR knygelės tuo atveju, kai TIR garantija yra nepakankama.

Be to, tas faktas, kad TIR sistemoje yra aiškus skirtumas tarp Garantuojančios asociacijos ribotos atsakomybės ir visos atsakomybės, kurią prisiima tiesioginis skolininkas, reiškia, kad tokie pervežimai pagal TIR procedūrą yra norma ir Muitinės juos turi priimti, kadangi dabartiniu metu daugelyje TIR šalių taikoma tokia nusistovėjusi praktika.

Rinkliavos ir mokesčiai, kai kyla pavojus, kad bus viršyta maksimali TIR garantijos suma

TIR konvencijos nuostatų nesilaikymas

Pagal TIR konvencijos 4 straipsnį ir aiškinamojo memorandumo 0.8.3 pastabą dėl TIR konvencijos 8 straipsnio: „už krovinius, gabenamus pagal TIR procedūrą, nereikalaujama mokėti importo ar eksporto muitų ir bet kokių kitų mokesčių depozito ...“, netgi tokiose situacijose, kai kyla pavojus, kad rinkliavos ir mokesčiai gali viršyti maksimalią TIR garantijos ribą.

Pažymėtina, kad prieš keletą metų aiškinamojo memorandumo 0.8.3 pastaba buvo pakeista ir paskutinėje jos pastraipoje numatyta teorinė galimybė/ teisė Muitinės įstaigoms reikalauti papildomų kontroliavimo priemonių (pavyzdžiui, palydos), tokiomis aplinkybėmis, kai kyla pavojus, kad rinkliavos ir mokesčiai gali viršyti maksimalią TIR garantijos ribą, buvo pašalinta iš teksto.

Rinkliavos ir mokesčiai, kai kyla pavojus, kad bus viršyta maksimali TIR garantijos suma

Lankstumas, kurį suteikia TIR konvencija

Aukščiau paminėti argumentai įrodo, kad TIR knygelės nepriėmimas Muitinės įstaigose dėl nepakankamos TIR garantijos yra nepagrįstas ir dėl to Lietuvos vežėjai gali susidurti su bereikalingais vėlavimais ir išlaidomis.

Tuo pat metu reikia turėti omenyje tai, kad TIR konvencijoje yra tam tikros nuostatos, pavyzdžiui, 49 straipsnis, kuriame numatytas paprastesnis ir lankstesnis TIR konvencijos taikymas. Todėl jei Muitinės įstaigos vis dėlto priimtų išimtinį sprendimą reikalauti papildomo užtikrinimo (dėl didelės rizikos), pagal TIR konvencijos 49 straipsnį jos gali taikyti didesnes užtikrinimo priemones (pvz., pateikti dvi TIR garantijas vienam TIR transportui arba bet kokį kitą sprendimą), priimdamos atitinkamą vienašališką sprendimą.

Šiuo atžvilgiu noriu dar kartą patvirtinti IRU, kaip tarptautinės organizacijos, atsakingos už efektyvų tarptautinį TIR garantinės sistemos organizavimą ir funkcionavimą, pasirengimą palaikyti bet kokį asociacijos LINAVA ir Lietuvos valdžios institucijų bendrą sprendimą, kuriuo siekiama išspręsti situaciją visų suinteresuotų šalių ir, svarbiausia, Lietuvos vežėjų naudai.

Lietuvos nacionalinė vežėjų automobiliais asociacija LINA
The Lithuanian National Road Carriers' Association LINA
Jankiškių 41, 02300 Vilnius, Lithuania
Tel. + 370 5 274 0274, mob. + 370 612 66 913
heliodoras.giedrys@linava.lt, www.linava.lt